

LAUDACIJA MŪZAI RUBACKYTEI

Vengrijos ordino „Už nuopelnus“ Riterio kryžiaus įteikimo ceremonijoje

Alex Szilasi

11.04. 2024, Vilnius

Visame pasaulyje pripažinta menininkė, tarptautinių konkursų žiuri, kritikai ją vadina „fenomenaliai ekspresyve menininke“. Mūza Rubackytė yra pianistė turinti ypatingai platų repertuarą ir viena iškiliausių F. Liszto muzikos atlikėjų Europoje. Pianistė koncertuodama visame pasaulyje visada ištikima savo lietuviškai kilmei, yra aktyvi Lietuvos ambasadorė tarptautinėje arenoje.

Pirmą solo rečitalį garsiausia Lietuvos pianistė surengė būdama 7 metų, o būdama 13 metų laimėjo Lietuvos nacionalinį jaunųjų atlikėjų konkursą. 1981 m. ji gavo Didįjį prizą Ferenco Liszto tarptautiniame pianistų konkurse Budapešte. Ernő Dohnányi įkurtas Liszto konkursas vengrams reiškia ne tik Liszto tradicijos išsaugojimą ir XIX amžiaus fortepijono fenomeno skleidimą, bet ir siekį išgirsti pianistus iš viso pasaulio, kurie yra atsidavę Ferenco Liszto atlikėjai. Taigi F. Liszto Tarptautinio pianistų konkurso, vykusio Didžiojoje Nacionalinės Liszto muzikos akademijos salėje - įkurtos F. Liszto - nugalėtojas gauna savotišką visapusišką pripažinimą už vengriškos muzikinės tradicijos sukurtos Liszto, pajutimą ir interpretaciją.

Lyg šiandien pamenu, kai dar būdamas fortepijono studentas, sėdėjau šalia savo fortepijono dėstytojo ir 1981 metų konkurso pusfinalyje klausiausi Mūzos Rubackytės atliekamos F. Liszto Sonatos h-moll. Išskirtinis išraiškingumas ir galia, kuria ji suformavo šį kolosalų kūrinį, sužavėjo visus.

Per pertrauką, kolegos susibūrę aplink mano mokytoją, šėlo iš susižavėjimo: „Daugelis kandidatų jau yra išmokę Liszto pianistinę techniką, bet tik jos grojimas užtikrino, jog ji supranta giluminį ir filosofinį Liszto muzikos pradą.“ Manau, kad tai yra esminis požiūris, suteikęs pasaulinę šlovę Mūzos Rubackytės Liszto muzikos interpretacijoms: atlikimas su visapusiška patirtimi, aiškiai išreiškiant kompozitoriaus mintis, sutelkiant dėmesį į patį muzikos kūrinį.

Tai įrodo daugybė tarptautinių įrašams skirtų apdovanojimų ir kritikų pripažinimas, įskaitant Vengrijos Liszto draugijos apdovanojimą.

Išvardinti prestižiškiausius Mūzos Rubackytės apdovanojimus tokios Laudacijos kontekste praktiškai neįmanoma. Tačiau esu įsitikinęs, kad tai nebūtina tiems, kurie šiandien yra susirinkę šioje salėje, nes mes visi žinome, kad svarbiausias titulas, kuris dešimtmečius skamba greta Mūzos Rubackytės vardo, yra: „Muzikos ikona“.

Be stebėtinai aktyvaus koncertinio gyvenimo – sekdamas Ferenco Liszto paveldu – Mūza yra įsipareigojusi skleisti žinias ir palaikyti jaunąją kartą. Mūza Rubackytė nuolat kviečiama būti žiuri nare tarptautiniuose konkursuose, tokiuose kaip Liszto konkursai Utrechte, Veimare, Parmoje, tarptautiniame Klivlendo konkurse JAV, tarptautiniuose fortepijono konkursuose Venecijoje (Italija), Lione (Prancūzija), Unisos fortepijonų konkurse Pretorijoje Pietų Afrikoje, tarptautiniame M. K. Čiurlionio konkurse Vilniuje ir daugelyje kitų.

Ji daug dėmesio skiria švietimui: dėstydamą Lietuvos muzikos ir teatro akademijoje, veddamą meistriškumo kursus visame pasaulyje, tarp kurių ir Liszto akademijose Budapešte ir Veimare, Paryžiaus konservatorijoje, Gilmore fonde JAV.

2009 m. Mūza Rubackytė įkūrė ir tapo tarptautinio Vilniaus fortepijono festivalio - vieno prestižiškiausių fortepijono festivalių Europoje - meno vadove. Už tai Vilniaus miestas ją pagerbė aukščiausiu apdovanojimu: Šv. Kristoforo statulėle už geriausią kultūros renginį. Kultūros Ministerija ją apdovanojo garbės medaliu „Už nuopelnus Lietuvos kultūrai“; už jos atsidavusį Liszto kūrybos skleidimą Vengrijos kultūros ministerija ją apdovanojo prizą „Pro Hungarica“, ir taip pat nepamirškite, kad Mūza pirmininkauja Lietuvos F. Liszto asociacijai „LISZtuania“.

Mūza Rubackytė jau kelerius metus Lietuvoje organizuoja talentų ieškančią konkursą „Lisztofonija“, kuriame, atlikdami Liszto kūrinius, gali dalyvauti Lietuvoje studijuojantys jaunieji pianistai. Aš, kaip Liszto festivalio Gődöllő meno vadovas, nuoširdžiai tikiuosi, kad šie du renginiai sukurs ilgalaikius ir vaisingus tarpusavio, dvišalio ir sėkmingo bendradarbiavimo ryšius.

Miela Mūza Rubackyte, priimkite nuoširdžiausius sveikinimus su šios dienos apdovanojimo ceremonija, linkiu džiaugsmo, saugumo ir sveikatos siekiant tolimesnių planų ir sėkmės!

Ačiū!

Alex Szilasi

Balandžio 11d., 2024 / Vilnius